Published December 31, 2015 Klapalekiana, **51**: 261–263, 2015
ISSN 1210-6100

Doc. Ing. Milan Králíček, CSc. oslavil v roce 2015 osmdesátiny

Associate Professor Ing. Milan Králíček, CSc. celebrated his 80th birthday in 2015

V roce 2015 oslavil významné životní jubileum doc. Ing. Milan Králíček, CSc., nadšený entomolog, milovník přírody, poutavý vypravěč a vysokoškolský učitel. Milan se narodil 10. července 1935 v Brně, ale jeho pozdější život je spojen s jihovýchodní Moravou. Gymnázium vystudoval v Uherském Hradišti, vysokoškolská studia absolvoval na Vysoké škole zemědělské v Brně. Studium úspěšně ukončil v roce 1960, od téhož roku žije v Kyjově. Nejdříve působil jako agronom v Jednotném zemědělském družstvu v Kyjově, později v Zemědělském nákupním a zásobovacím podniku v Hodoníně. Již při této práci se mohl dokonale seznámit s přírodními poměry jihovýchodní Moravy, zvláště její entomofaunou. Získané poznatky velmi dobře uplatnil po roce 1977, kdy se stal pracovníkem a následně vedoucím správy CHKO Bílé Karpaty. Významnou součástí podkladů pro vyhlášení tohoto území byla jím zpracovaná entomologická expertíza. Jako profesionální pracovník státní ochrany přírody působil do roku 1984, přičemž po celou dobu energicky prosazoval moderní přístupy ochrany druhů, biotopů i přírody jako celku. Tím se v některých situacích dostával do konfliktů s tehdejšími odbornými názory, administrativou i politickými zájmy. Výsledkem byla změna zaměstnání, resp. přechod do Agrochemického podniku v Hodoníně, kde se zabýval především ochranou rostlin. V roce 1988 byl vyzván k nástupu na Agronomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně (nynější Mendelova univerzita v Brně), kde se na Ústavu ochrany rostlin zakrátko habilitoval (1993), přednášel zemědělskou entomologii a související disciplíny. Přitom dokonale využil své široké poznatky, které získal během téměř třiceti let předcházející praxe v zemědělských provozech i ochraně přírody. Ve svých přednáškách tak byl schopen celou problematiku zemědělské entomologie a ochrany rostlin prezentovat studentům v širších souvislostech než bylo do té doby obvyklé, opakovaně poukazoval na její ekologické aspekty i ochranu přírody, navíc s nadšením a velmi poutavou formou, čímž pochopitelně podnítil zájem celé řady studentů o entomologii, ekologii i ochranu přírody. V pozici vědecko-pedagogického pracovníka působil na Mendelově univerzitě až do svého odchodu do důchodu v roce 2000.

Milan Králíček se nedlouho po skončení studií vypracoval v uznávanou vědeckou a tvůrčí osobnost. Předmětem jeho zájmu jsou především taxonomie, faunistika, bionomie, ekologie a ochrana některých skupin motýlů. Jeho nejoblíbenější čeledí jsou bezesporu nesytkovití (Sesiidae). Navázal na tradici studia této čeledi na našem území a významně obohatil poznatky

svých předchůdců a učitelů (R. Schwarz, J. Wichra, J. Obermajer aj.). Již v roce 1965 se mu podařil pozoruhodný nález – objev neznámého druhu nesytky na ochmetu v okolí Hodonína, kterou pojmenoval jako *Synanthedon loranthi* (Králíček, 1966). Následovaly objevy a popisy dalších taxonů: *Chamaesphecia aestivata* Králíček, 1969, *Aegeria danubica* Králíček, 1975, *A. cryptica* Králíček et Povolný, 1977 a *A. schwarzi* Králíček et Povolný, 1977. Také společně s D. Povolným popsali ze středních Čech nesytku *Pennisetia bohemica* Králíček et Povolný, 1974, jejíž druhovou svébytnost dokázali rozpoznat a vymezit oproti východoasijské *Pennisetia pectinata* (Staudinger, 1883). Kromě nesytek se věnuje intenzivnímu studiu zvláště nočních motýlů, je vynikajícím znalcem např. vakonošů (Psychidae), píďalek (Geometridae) a můr (Noctuidae). Postupně vybudoval rozsáhlou lepidopterologickou sbírku, v současnosti čítající kolem 100 tisíc exemplářů, která je významným zdrojem faunistických informací, zachycuje změny československé fauny motýlů v uplynulých 60 letech a poskytuje materiál pro nejrůznější další výzkumy. Výsledky svého studia motýlů M. Králíček publikoval ve 35 příspěvcích ve vědeckých časopisech a odborných knihách a v přibližně 70 článcích a sděleních v odborných a populárních časopisech. Ze souborných publikací je nutné zmínit zejména monografické zpracování motýlů jihovýchodní Moravy (společně s A. Gottwaldem), které vyšlo ve třech částech v letech 1984–1987. Kompletní bibliografie M. Králíčka je uvedena v článku k jeho 65. narozeninám (*Klapalekiana* **35**: 195–199, 2000), zde uvádíme jen publikace zveřejněné později nebo dříve opomenuté.

Jubilantovi přejeme další roky zajímavých terénních výzkumů, pozoruhodných entomologických objevů i pokračující popularizační a vědecké práce.

In 2015, associate professor Ing. Milan Králíček, CSc., enthusiastic entomologist, nature lover, engaging storyteller and university teacher, celebrated his 80th birthday. Milan was born on 10th July 1935 in Brno, but his later life was associated with southeastern Moravia. He graduated at the University of Agriculture in Brno in 1960 and then worked professionally on several agricultural farms. In 1977–1984, he was employed as a state nature conservancy worker in the Protected Landscape Area of Bílé Karpaty (White Carpathians). He applied modern approaches to the protection of species, habitats and nature as a whole there. In 1988, he joined the Faculty of Agronomy, University of Agriculture in Brno (now the Mendel University in Brno), where he habilitated (1993) and lectured in agricultural entomology and related disciplines. He worked at the Mendel University until his retirement in 2000. Milan Králíček deals especially with faunistics, taxonomy, ecology and conservation of some Lepidoptera. He is intensively engaged in the family Sesiidae, and has discovered new species, such as *Synanthedon loranthi* (Králíček, 1966) or *Pennisetia bohemica* Králíček et Povolný, 1974. He is also an excellent expert in some other groups of moths, e.g. Psychidae, Geometridae or Noctuidae. His lepidopterological collection comprises at present about a hundred thousand specimens. Králíček has published the results of his entomological investigations in 35 scientific papers and contributions, including some monographs and chapters in monographs, and in about 70 popular articles. His complete bibliography is listed in *Klapalekiana* **35**: 195–199, 2000, and only later (or previously omitted) publications are presented here. We wish him many additional years of interesting field research, remarkable entomological discoveries, and continuing work, both popular and scientific.

Zdeněk Laštůvka

BIBLIOGRAFIE – BIBLIOGRAPHY

KRÁLÍČEK M. 1995: Stepní lokality Čejkovicka a jejich zajímavá motýlí zvířena I. *Malovaný kraj, Vlastivědný Časopis Slovácka a Záhorí* **31** (3): 21 (in Czech).
KRÁLÍČEK M. 1995: Stepní lokality Čejkovicka a jejich zajímavá motýlí zvířena II. *Malovaný kraj, Vlastivědný Časopis Slovácka a Záhorí* **31** (4): 23 (in Czech).
KRÁLÍČEK M. & ŠUHAJ J. 2006: Motýli (Lepidoptera) Krnovska – identifikace synonym, použitých v díle Kajetána Koschatského. *Sborník Přírodovědeckého klubu v Uherském Hradišti* **8**: 91–111 (in Czech).
LIŠKA J., VÁVRA J., PETRŮ M., KRÁLÍČEK M., LAŠTŮVKA A., LAŠTŮVKA Z., MAREK J., ŠUMPICH J. & UŘIČÁŘ J. 2008: Faunistic records from the Czech Republic – 262. Lepidoptera. *Klapalekiana* **44**: 289–292.
KRÁLÍČEK M. 2014: Motýli a noční světlo. *Veronica* **28** (1): 34–35 (in Czech).
KRÁLÍČEK M. 2015: Proč vymírají? *Bílé Karpaty* **20** (1): 20–21 (in Czech).